

Ciència i tecnologia | Recerca

“Hem de retenir el talent”

L'economista Andreu Mas-Colell (Barcelona, 1944) assumeix l'1 de juliol la secretaria general de l'European Research Council (ERC). L'ex-conseller d'Universitats i Recerca substitueix Ernst-Ludwig Winnaker com a principal representant de l'ERC a Brussel·les.

Heu fet 65 anys, l'edat de la teòrica jubilació, i us han fet diversos homenatges. Però ara us n'anireu cap a Brussel·les a assumir, a partir d'aquest 1 de juliol, el càrrec de secretari general de l'European Research Council (ERC), el Consell Científic Europeu...

—Em podria jubilar, però no em jubilo pas. En principi, fins a final del 2011, seré secretari de l'ERC, però després em tornaré a incorporar a la universitat. No em jubilo.

—Però sí que us han fet dos homenatges...

—És veritat que tinc molts bons amics i familiars. I família i amics m'han tractat molt bé amb la celebració dels 65 anys, que a més s'esqueia amb l'anada a Brussel·les. Aquesta fita d'edat s'ha convertit en una fita de transició de treball. Només puc agrair a tothom els homenatges.

—Fins i tot el *Journal of Mathematics Economics* publica un nombre especial dedicat a vós i amb continguts de la XVIII edició de l'European Workshop on General Equilibrium Theory, que va tenir lloc a començament de juny a la vostra universitat, la Pompeu Fabra.

—Això és relativament comú en el món acadèmic i de la ciència. I fa anys que vaig ser editor d'aquesta revista, que és la més associada a la meua especialitat. No és estrany que un exemplar reculli articles a l'entorn d'alguna persona que passa aquesta transició. És una antiga tradició alemanya que s'ha estès. Caldria, doncs,

que fes extensiu l'agraïment a tots els col·legues. Sovint, una característica d'aquest món acadèmic és que, en la nostra tasca més científica, ens adrecem només a quatre o cinc col·legues.

—Els qui remenen les cireres?

—Quatre o cinc que tenen repercussió, influència, però les interaccions més importants són les que molt sovint impliquen moltes persones.

—Això no ha canviat amb les noves tecnologies?

—No. Les noves tecnologies permeten que col·laboris amb molta més facilitat amb algú que és a l'altra banda del món —i segurament també estenen la quantitat de gent amb la qual estàs en relació—, però crec que no ha canviat el fet que els científics tinguin relacions acadèmiques intenses i profundes amb un nombre limitat de persones. La diferència que permeten les noves tecnologies és que aquestes poques persones poden ser a qualsevol indret del món. Poden haver coincidit tots dos fent un *post-doc* en una institució als Estats Units i, després, l'un torna a Catalunya i l'altre a la seva Austràlia natal. Això abans era el final de la història. Ara, en canvi, gràcies a les noves tecnologies, aquestes dues persones, que van començar a col·laborar per contacte personal, poden continuar treballant plegats.

—Ara sereu secretari general de l'ERC. Què és i per a què serveix aquesta institució?

—És una institució relativament nova. Té menys de tres anys. Desenvolupa estratègies i distribueix recur-

sos per fomentar la investigació de frontera a Europa, sota uns criteris —a l'hora d'assignar recursos— basats exclusivament en l'excel·lència científica, avaluada pels instruments habituals de la comunitat científica, que és l'anomenada avaluació per parells. L'ERC controla el 15% del pressupost del programa marc, que és el que centralitza tots els fons de la UE per a la recerca, que són considerables: de fet, és la tercera gran àrea a què dedica recursos la UE. La primera és l'agricultura, la segona són els fons per a l'equilibri territorial (els fons estructurals i de cohesió) i la tercera és el programa de recerca. Els recursos dedicats a aquesta àrea van créixer d'un 40% al darrer programa marc i un 15% es dedica a l'ERC, que era un programa que fins fa tres anys la UE no havia tingut.

—Encapçalareu una iniciativa relativament nova, doncs?

—Aquesta implicació de la UE amb el suport a la ciència de frontera sí que és recent. I per a mi és un privilegi impulsar aquest projecte. Es tracta de crear una European Research Area (ERA), una comunitat científica europea que sigui enormement vibrant i que no ens trobem darrere de ningú. Ara mateix l'àrea més activa en recerca són els Estats Units. Però nosaltres calculem que el 2050 Europa hauria de representar, al món, allò que Massachusetts representa dins els Estats Units. Aquesta és la nostra idea: establir les bases per ser el Massachusetts del món.

—Això què implica per a les polítiques estatals de recerca?

—Les polítiques de cada país són essencialíssimes, però no podem arribar a ser allò que volem ser només amb polítiques estatals. Cal una política d'excel·lència de la UE que marqui uns barems i uns estàndards europeus. Això ens ajudarà a tots els europeus a veure'ns al lloc del món que ens mereixem.

També, cal dir-ho, hi participen països externs a la UE amb els quals es mantenen acords de col·laboració científica des de fa molt temps. I alguns, com ara Suïssa, són molt importants en producció científica. Igualment, és la intenció de l'ERC que Europa sigui font d'estímul i

cooperació amb països en via de desenvolupament. Al capdavant, convé recordar que la ciència és una empresa mundial.

—L'ERC dóna ajuts individuals, a científics, com els Starting Grants o els Advanced Grants. Quina és la característica d'aquests ajuts?

—Els ajuts són per a l'investigador i són portables d'una universitat a una altra, d'un país a un altre. I poden venir d'arreu. Així es pot revertir

la fuita de cervells. No és negligible el nombre d'investigadors que eren als Estats Units i gràcies a l'ERC s'han instal·lat a Europa. Molts són europeus i alguns, no. Aquest és un aspecte crucial de la institució. El talent és la font indispensable de la creació científica i hem de retenir el talent. És una pena que un científic jove europeu amb gran potencial s'instal·li definitivament en una altra àrea del món. I destaco aquest

definitivament, perquè estades temporals llargues en un altre lloc del món són molt recomanables. Volem aconseguir que qualsevol investigador amb potencial pugui fer carrera dins l'Àrea Europea de Recerca. Són faves comptades: els llocs oberts, proactius en atracció i fixació de talent, seran els punts brillants del panorama científic europeu del 2050.

Alex Milian